

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

СИЛАБУС

ШАНОВНІ СТУДЕНТИ!

Педагогічна психологія - комплексна дисципліна, що синтезує знання з таких галузей знань як психологія і педагогіка, що дозволяє систематизувати відомості, отримані вами на цих дисциплінах, зрозуміти логіку освітнього процесу.

Бажаю Вам натхнення і продуктивного навчання!

НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД, ФАКУЛЬТЕТ, КАФЕДРА

- КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ, БІЗНЕСУ І ПСИХОЛОГІЇ
- КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ТУРИЗМУ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

освітній рівень	бакалавр
галузь знань	05 соціальні та поведінкові науки
спеціальність	053 психологія
освітня програма	Практична психологія
статус дисципліни	нормативна
мова викладання	українська
семестр	VII – VIII
навчальний рік	2022-2023
обсяг дисципліни	3 кредитів/ 90 годин, серед них: <ul style="list-style-type: none"> • 14 - лекційних • 16 - семінарських • 60 - самостійна робота
форма контролю	іспит
викладач	КИРИЛЕНКО ВАЛЕНТИНА ГРАЦІЯНІВНА канд. психол. наук, доцент https://psy.knlu.edu.ua/vikladachi/
контакти	valentyna.kyrylenko@knlu.edu.ua
дні занять	згідно розкладу занять
консультації	згідно графіку консультацій

СТРУКТУРА СИЛАБУСУ:

- [АНОТАЦІЯ](#)
- [ЦІЛІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ](#)
- [ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ](#)
- [ПОЛІТИКА КУРСУ](#)
- [ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ](#)
- [СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ](#)
- [ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ](#)
- [ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ](#)
- [РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА](#)

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «**Педагогічна психологія**» займає одне з основних місць в системі фахової підготовки здобувача вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія і сприяє формуванню теоретико-методологічного базису професійного світогляду та діяльності фахівця в галузі психології.

Основний зміст структуровано за темами, які входять в навчальну програму. Зміст курсу розділено на декілька модулів.

В першому модулі розкрито психологію навчання (структурі та формуванню навчальної діяльності). В ході засвоєння цього розділу, студенти навчаться оцінювати психологічні та дидактичні особливості різних технологій навчання та визначення їх сильних та слабких сторін.

Питання психології виховання піднімаються у другому модулі, основним змістом якого є предмет та задачі виховання, зарубіжні та вітчизняні концепції виховання, психологічні цілі, механізми та засоби виховання та становлення особистості, вплив різних виховних впливів на психічний розвиток підростаючого покоління, психологічні особливості морального, статевого та сімейного виховання, методи вивчення та формування моральної та психо-сексуальної сфери дитини.

В третьому модулі розглядаються питання психології педагогічної діяльності: характеристика педагогічної діяльності, охарактеризовуються педагогічні здібності та стилі діяльності, педагогічне спілкування та педагогічні конфлікти.

ЦІЛІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Педагогічна психологія» полягає у поглибленому вивченні студентами найбільш складних питань з педагогічної психології, оволодіння методами наукового аналізу, творчого обговорення проблемних питань, а також може бути використаний викладачами психологічних дисциплін при підготовці навчальних курсів, занять, при організації самостійної роботи студентів

Оскільки компетентістний підхід в сучасній освіті передбачає результатом навчання формування низки конкретних компетентностей, то згідно ОП «Практична психологія», вивчення даної навчальної дисципліни забезпечує наступні: **інтегральна компетентність** -

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов; **загальні компетентності:** знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність бути критичним і самокритичним; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність генерувати нові ідеї (креативність); навички міжособистісної взаємодії; **фахові компетентності:** здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології; здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел; здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність; уміти враховувати кроскультурні ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів, а також специфіку семантичної організації їх свідомості, мислення, мови і мовлення, уміти розпізнавати маніпулятивні впливи та протидіяти їм, оцінювати наявність або відсутність факту моральної шкоди.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Знати: Знати специфіку предмету педагогічної психології, місце і роль педагогічної психології в системі наук про людину; Знати методологічні підходи до вивчення психолого-педагогічних явищ; вітчизняні та зарубіжні теорії навчання, теорію навчальної діяльності; Знати місце педагогічної психології в системі психологічних наук; зв'язок педагогічної психології з іншими науками; Знати характеристику категорій педагогічної психології: навчання, учіння, наuczіння, особливості психології навчання та виховання, основні закономірності психічного розвитку учнів в умовах здійснення навчального і виховного процесів, методи і принципи дослідження в педагогічній психології; Знати особливості різних навчальних ситуаціях протікання в різні вікові періоди, психологію особистості вчителя, психологічні особливості школяра, психологічну структуру та особливості педагогічної діяльності орієнтації та професійного відбору в процесі професійного самовизначення особистості.

Уміти: Уміти давати характеристики основним поняттям педагогічної психології; здійснювати аналіз існуючої системи освіти та її вплив на психічний та розумовий розвиток дітей, розвивати світогляд, мотивацію, характер особистості, формувати в неї риси та навички соціально прийнятної поведінки; Уміти проводити моніторинг дітей дошкільного, молодшого шкільного віку, підліткового та юнацького віку; Уміти проводити діагностику навчально-виховного процесу та надавати консультативну допомогу батькам та вчителям з приводу успішності або відставання дітей у навчанні; надавати консультації вчителям щодо особливостей роботи з дітьми в залежності від їх вікових та індивідуальних особливостей, бачити в учні активного суб'єкта власної діяльності, здійснюваної у загальній системі колективної роботи; Уміти розвивати здатність учнів до самоуправління (саморегуляції, самоорганізації та самоконтролю) власною діяльністю; організувати процес навчання як розв'язання навчально-пізнавальних проблем на основі творчої взаємодії з учнями, проводити діагностику та корекцію з дітьми, які мають вади психофізичного розвитку та навчаються в класах з інклюзією.

Володіти вміннями проведення комплексного обстеження учнів на всіх періодах навчання, організації спостереження; володіти вміннями складання психологічної характеристики учня та класу; вміннями проведення порівняльного аналізу розвитку пізнавальних процесів та процесів розвитку особистості в ситуації навчання та виховання. Бути здатним усвідомлювати власні уміння до психологічного аналізу розвивальних функцій традиційної та інноваційної стратегії організації навчання; уміння здійснювати проектно – конструкторську діяльність при організації навчально-виховних ситуацій, організувати та проводити спостереження, інтерв'ю, анкетування. Володіти основними техніками до взаємодії з учасниками освітнього процесу, до інтерпретації отриманих результатів вміннями розробляти на основі отриманих даних рекомендації учням, учителям, батькам.

Самостійно планувати, організовувати та здійснювати пошук літератури за темою, читання наукових текстів; виклад прочитаного матеріалу; узагальнення, порівняння та перенесення отриманих знань на інші галузі психології; дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмовані результати навчання, на які зорієнтовано вивчення «Педагогічної психології», наступні:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН 19. Враховувати ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів у професійній роботі.

ПРН 20. Складати програми психологічного супроводу обдарованих дітей та дітей з особливими потребами.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

- ✓ забезпечити викладання навчальної дисципліни згідно робочого плану;
- ✓ дотримуватися норм педагогічної етики, з повагою ставитися до особистості здобувачів;
- ✓ оцінювати навчальні досягнення здобувачів з опорою на визначені критерії для відповідних видів навчальної діяльності (див. [система та критерії оцінювання](#));
- ✓ надавати відповіді на питання студентів щодо змісту курсу та організації навчання;
- ✓ залишатися доступним для комунікації у визначений у силабусі спосіб.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

- ✓ виконати навчальну програму курсу в повному обсязі;
- ✓ дотримуватися у спілкуванні норм ділової етики, з повагою ставитися до інших здобувачів і викладача;
- ✓ дотримуватися вимог політики курсу, що відвідування аудиторних зазначені нижче.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Для оперативної комунікації з викладачем щодо змістовних та організаційних питань з курсу рекомендується користуватись **чатом в системі Teams**. Використання інших засобів комунікації (корпоративна електронна пошта; соціальні мережі Telegram, Viber, що прив'язані до особистого номеру телефону викладача) допускається, але відповідь може бути надана з затримкою.

Перед тим, як надсилати викладачу питання, рекомендується перевірити чи не міститься відповідь на питання в тексті силабусу або серед матеріалів курсу (наприклад, у відповідній команді курсу в системі Teams або на платформі Moodle); звернутися з питанням до одногрупників, які можуть знати необхідну інформацію.

ВІДВІДУВАННЯ І ПРОПУСКИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами освіти лекційних і семінарських занять є обов'язковою умовою успішного проходження навчальної дисципліни.

Відсутність (з поважної та неповажної причини) на лекційному або семінарському занятті не звільняє від навчальної відповідальності і має бути відпрацьована під час консультаційних годин. Для відпрацювання здобувач освіти має бути готовий до обговорення з викладачем питань пропущеного заняття у формі співбесіди. Здобувач також може отримати індивідуальне письмове завдання з питань пропущеного заняття.

ПЛАГІАТ, АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання всіх видів навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю;
- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної наукової і творчої діяльності.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Курс читається у форматі **лекцій**, у яких розкриваються основні питання з кожної теми, і доповнюється проведенням семінарських занять.

Для ефективної роботи під час лекції рекомендується: перед початком лекції ознайомитись з її тематикою (див. [тематичний план курсу](#)); пригадати зміст попередньої лекції і встановити зв'язок з новою темою; під час лекції робити конспект (основні тези, найвидатніші факти, різного роду довідки та посилання лектора тощо), намагатися критично осмислювати інформацію, що подається і ставити питання лектору на краще розуміння навчального матеріалу.

- Під час **семінарських занять** поставлені на лекціях питання вивчаються глибше і всебічно, а також аналізується їх значущість для сучасної психологічної науки і можливе практичне застосування засвоєних знань. Заняття проходять у формі вільної дискусії з залученням методу постановки проблемних запитань, націлених на вирішення проблеми або знаходження відповіді на дискусійні питання. Під час семінарського заняття вітається ініціатива студентів у дискусії, їх проактивна позиція.

Для ефективної підготовки до семінарських занять рекомендується: ознайомитись з тематикою і питаннями семінару, а також з рекомендованою до семінару літературою та іншими інформаційними джерелами; студент має бути готовий обговорювати під час семінару всі питання, що визначені до цього заняття у плані (див. [тематичний план курсу](#)).

- Згідно робочої програми з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія», на **самостійну позааудиторну роботу** студента відведено 60 годин. Самостійна робота студентів складається з таких видів роботи: робота з основною та додатковою літературою, з матеріалами інтернету та конспектами лекцій; виконання самостійних завдань різного характеру і рівня складності; підготовка до семінарів та іспитів (заліків) безпосередньо перед ними.

Завдання, винесені на самостійну роботу студента, виконуються ним повністю самостійно і у призначений час подаються на перевірку викладачу. Така форма навчання спрямована на покращення та коригування студентом своїх стратегій самостійного здобуття інформації і виявлення її відповідності цілям навчання; покращення навичок самостійного вирішення проблем і прийняття рішень; набуття або переорієнтації індивідуально-соціальних навичок адаптації до різноманіття навчальних ситуацій та ін.

Для ефективної самостійної роботи рекомендується: уважно ознайомитись зі змістом завдання і вимогами до його виконання і оформлення; оцінити обсяг роботи, яку необхідно

провести для його виконання; спланувати час і послідовність дій для виконання самостійної роботи; працювати над завданнями послідовно і систематично, з дотриманням визначених термінів.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів між видами навчальної діяльності змінюється в залежності від форми підсумкового контролю:

семестр	форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
VI	іспит	аудиторна та самостійна робота	50
		модульна контрольна робота (МКР)	20
		іспит	30

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового бала за МКР.

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється в національній 4-бальній шкалі («5», «4», «3», «2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки
«4»	студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням
«3»	студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання
«2»	студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів

«5»	робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«4»	робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«3»	робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково

«2»	<i>робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані</i>
«0»	<i>робота не виконана</i>

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

«5»	–	20 балів
«4»	–	16 балів
«3»	–	12 балів
«2»	–	8 балів
Неявка на МКР або відповідь відсутня	–	0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	<i>при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки</i>
«4»	<i>при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки</i>
«3»	<i>при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків</i>
«2»	<i>при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки</i>
«0»	<i>робота не виконана</i>

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	
		форма підсумкового контролю – залік	форма підсумкового контролю – іспит
90 – 100	A	зараховано	відмінно
82 – 89	B		добре
75 – 81	C		задовільно
66 – 74	D		
60 – 65	E		
0 – 59	FX	незараховано	незадовільно з можливістю повторного складання

Підсумкова форма контролю у VI семестрі – **ІСПИТ в усній формі**. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

Для допуску здобувача вищої освіти до іспиту необхідним є виконання ним вимог навчального плану і графіка навчального процесу, а саме: усі пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані, усі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача на іспиті за 4-бальною шкалою. Отримана оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно»	– 30 балів
«добре»	– 23 бали
«задовільно»	– 18 балів
«незадовільно»	– 0 балів

Критерії оцінювання усної відповіді здобувача на іспиті:

«відмінно»	повна і правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних питань курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни
«добре»	в цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими неточностями та недоліками
«задовільно»	поверхнева відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач припускається помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення
«незадовільно»	відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання внаслідок незнання програмного матеріалу

- ✓ Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно»), то йому виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні теоретико-методологічні основи педагогічної психології		години
Лекція 1.	Теоретичні основи педагогічної психології та етапи її розвитку. Освіта як суспільний феномен. Поняття освіти як системи, процесу і результату та соціокультурний характер освіти. Педагогічна психологія як галузь психології. Предмет, структура та завдання педагогічної психології. Підходи до визначення педагогічної психології. Взаємозв'язок педагогічної психології з іншими науками. Принципи педагогічної психології: принцип соціальної доцільності, принцип єдності теорії і практики, принцип розвитку, принцип детермінації, принцип системності, принцип єдності свідомості і діяльності, принцип гуманізації всього педагогічного процесу Історія виникнення педагогічної психології та основні етапи розвитку педагогічної психології Сучасний етап розвитку педагогічної психології в Україні та за кордоном. Сучасний стан педагогічної психології. Актуальні питання сучасної педагогічної психології	2

	<p align="center">Семінар 1. Теоретико-методологічні основи педагогічної психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання педагогічної психології 2. Сучасні територичні підходи в педагогічній психології 3. Місце педагогічної психології в системі психологічних знань про дитину 4. Методи педагогічної психології 	2
<p>Лекція 2.</p>	<p align="center">Методи педагогічної психології</p> <p>Методологія, методи та методики психолого-педагогічних досліджень. Класифікація методів психологічного дослідження Характеристика методів педагогічної психології.</p>	2
	<p align="center">Семінар 2. Психологічні особливості навчальної діяльності на різних вікових етапах розвитку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет психології навчання, принципи та проблеми психології навчання, категорії наочіння, навчання, учіння. 2. Поняття учіння і навчальної діяльності: загальна характеристика, різні підходи до розуміння структури навчальної діяльності. 3. Особливості засвоєння знань та умінь, показники та шляхи формування навчальної діяльності. 4. Стратегії формування нових знань та здібностей в структурі 5. Основні аспекти діагностики учбової діяльності 6. Психологічна готовність до шкільного навчання. 7. Научуваність та її критерії, ознаки научуваності. 	
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Психологія освітнього процесу</p>		
<p>Лекція 3.</p>	<p align="center">Психологічні особливості процесу навчання</p> <p>Поняття навчання. Теорії навчання. Поняття «навчальна діяльність». Загальна характеристика та структура навчальної діяльності, Теорія поетапного формування розумових дій та понять. Види та етапи засвоєння навчальних дій. Сутність знань. Функції знань, види знань, форми навчальних знань Психологічні компоненти процесу засвоєння знань. Нейропсихологічна складова навчальної діяльності</p>	2
	<p align="center">Семінар 3. Вікові та індивідуальні особливості мотиваційної сфери в навчальній діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика мотивації навчальної діяльності. Специфіка навчальної мотивації та особливості її формування. Класифікація мотивів. 2. Змістовні та динамічні характеристики мотивів навчальної діяльності. 3. Формування мотивації учіння. Виникнення і розвиток інтересу до учіння, до вчителя. 4. Вплив інтелектуальної сфери на розвиток мотивації до навчання учнів середньої школи. 5. Психологічні особливості навчання в старших класах. Мотиви навчання старшокласників. Основні етапи формування навчальної мотивації 6. Діагностика вивчення мотивації учіння. 	2
<p>Лекція 4.</p>	<p align="center">Психологія виховання</p> <p>Сутність виховання: цілі, види, класифікація видів виховання. Сучасні теорії психології виховання. Поняття про психічного здоров'я школярів. Проблеми психології виховання. Принципи та методи виховання. Психолого-педагогічна характеристика учня та класу. Поняття «групи ризику».</p>	2
	<p align="center">Семінар 4. Загальні теоретичні складові психології виховання. Теоретична частина</p>	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уявлення про особистість, структура особистості, умови її розвитку. 2. Зміст соціалізації особистості, інститути соціалізації особистості, поняття індивідуалізації особистості. 3. Основні сучасні теорії виховання особистості, мета та методи виховання на сучасному етапі. 	
Лекція 5.	<p style="text-align: center;">Психологія розвитку особистості</p> <p>Проблема співвідношення навчання й розвитку як центральна проблема педагогічної психології.</p> <p>Основні лінії та тенденції психічного розвитку в навчальному процесі. Научуваність: види, рівні, прояви. Фактори научуваності. Основні положення вивчення особистого розвитку кожного учня.</p> <p>Мотивація та навчальні мотиви. Види мотивації в навчальній діяльності. Способи формування мотивації навчання.</p> <p>Класифікація навчальних. Карта вивчення стану мотивації навчання учнів та її формування.</p>	
	<p style="text-align: center;">Семінар 5. Психологія виховання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика соціальної ситуації розвитку особистості, етапи особистісного вікового розвитку і рушійні сили розвитку особистості, 2. Характеристика провідної діяльності на різних етапах вікового розвитку особистості. 	
Змістовий модуль 3. Психологія педагогічної діяльності.		
Лекція 6.	<p style="text-align: center;">Загальна характеристика педагогічної діяльності</p> <p>Сутність педагогічної діяльності: особливості .Структура педагогічної діяльності: Психологічні моделі педагогічної праці. Схема психологічного аналізу педагогічного досвіду. Комплексний аналіз уроку.</p> <p>Педагогічна спрямованість: поняття та структура.</p> <p>Професійна Я-концепція педагога і самооцінка педагога.</p> <p>Структура загальних педагогічних здібностей, їх формування і діагностика.</p> <p>Модульне уявлення професійної компетенції вчителя</p> <p>Стили педагогічної діяльності. Види, характеристика індивідуального стилю діяльності вчителя. Професіоналізм педагога.</p>	2
	<p style="text-align: center;">Семінар 6. Психологія особистості вчителя.</p> <p style="text-align: center;">Теоретична частина</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особистість та авторитет викладача. Труднощі в педагогічній роботі. 2. Самоактуалізація вчителя. 3. Стрес та психічне здоров'я викладача. 4. Елементи психотерапії та психомоторна активність в роботі вчителя. 5. Психологічні аспекти адаптації викладача до педагогічної діяльності. 6. Духовно-моральні цінності викладача 7. Психолого-педагогічні проблеми формування професійних якостей вчителя. 8. Проблема професійного вигорання вчителя 	2
Лекція 7. Педагогічне спілкування	<p>Особливості педагогічного спілкування. Цілі, базові вміння, етапи та рівні педагогічного спілкування. Особистісні показники педагогічного спілкування. Стили та тактики педагогічного спілкування.</p> <p>Педагогічне спілкування та міжособистісні цінності школярів.</p> <p>Особливості педагогічної взаємодії з батьками.</p> <p>Дидактогенія як негативний психічний стан учня, викликаний порушенням педагогічного такту.</p> <p>Педагогічні конфлікти: поняття, причини, рівні. Шляхи виходу з конфліктних ситуацій</p>	2

Семінар 7. Стилi педагогiчної дiяльностi та педагогiчне спiлкування.

2

1. Iндивiдуальний стиль педагогiчної дiяльностi, його характеристика та прояви
2. Стилi керiвництва шкiльним колективом та продуктивнiсть педагогiчної дiяльностi
3. Стратегiї педагогiчного впливу
4. Базовi умiння професiйного спiлкування педагога. Етапи та стилi педагогiчного спiлкування. Бар'єри педагогiчного спiлкування
5. Фактори, якi сприяють виникненню конфлiктiв у спiлкуванні. Види конфлiктiв. Умови успішного розв'язання конфлiктiв.
6. Методика ведення конструктивного дiалогу.

Семінар 8. Модульна контрольна робота

2

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вивчення курсу «Педагогiчна психологiя» передбачає виконання завдань для позааудиторної роботи. Загальна кiлькiсть письмових завдань для самостiйного позааудиторного виконання за семестр – 6. Основними видами самостiйної пiдготовки з курсу є: ведення тезаурусу, складання та заповнення рисункiв, схем та таблиць, написання есе, самодiагностика. Детальна iнструкцiя щодо завдань для самостiйної роботи i способiв їх виконання подається в командi Microsoft Teams.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Педагогiчна психологiя як галузь психологiчної науки та її завдання.
2. Предмет педагогiчної психологiї та її зв'язок з iншими науками.
3. Категорiї педагогiчної психологiї.
4. Основнi напрями педагогiчної психологiї.
5. Характеристика принципiв детермiнiзму i розвитку.
6. Характеристика принципiв об'єктивностi та системностi.
7. Характеристика принципу єдностi психiки i дiяльностi.
8. Характеристика принципу особистiсного пiдходу.
9. Характеристика органiзацiйних методiв педагогiчної психологiї.
10. Характеристика емпiричних методiв педагогiчної психологiї.
11. Характеристика методiв кiлькiсно-якiсного аналізу в педагогiчній психологiї.
12. Поняття про науцiння.
13. Характеристика рефлєкторного та когнiтивного рiвнiв науцiння.
14. Механiзм науцiння та його форми.
15. Основнi закони науцiння.
16. Поняття учiння. Учiння як пiзнавальна дiяльнiсть.
17. Характеристика зарубiжних концепцiй учiння.
18. Характеристика вiтчизняних теорiй учiння.
19. Iндивiдуальний i диференцiйний пiдхiд в навчаннi
20. Молодший школяр як суб'єкт навчальної дiяльностi
21. Пiдлiток як суб'єкт навчальної дiяльностi.
22. Старшокласник як суб'єкт навчальної дiяльностi
23. Студент як суб'єкт навчальної дiяльностi
24. Навчальна дiяльнiсть: характеристика i змiст
25. Структура навчальної дiяльностi
26. Психологiчна характеристика засвоєння знань
27. Мотивацiя навчальної дiяльностi
28. Научуванiсть суб'єктiв навчальної дiяльностi

29. Теорія поетапного формування розумовий дій
30. Концепція розвивального навчання
31. Форми навчальної роботи в школі та у закладах вищої освіти
32. Активні методи навчання
33. Психологічні детермінанти відставання і навчання
34. Типи невстигаючих учнів
35. Психологічна готовність дитини до навчання
36. Психологічні аспекти виховання.
37. Поняття внутрішньої позиції як системи спрямованості особистості.
38. Методи і засоби виховання
39. Інститути виховання
40. Рівні установчо-позиційного підходу до визначення структури особистості.
41. Інтелектуальний компонент позиції особистості.
42. Емоційний компонент позиції особистості.
43. Поведінковий компонент позиції особистості.
44. Принцип орієнтації на ціннісні відносини вихованця.
45. Принцип суб'єктності у виховному процесі.
46. Принцип «особистісної свободи дитини» у виховному процесі.
47. Принцип виховання «включення особистості в значущу для дитини діяльність».
48. Методологічний принцип виховання «зміни соціальної позиції учня».
49. Методологічний принцип «цілеспрямованого творення емоційно збагачених ситуацій».
50. Принцип «демонстрації наслідків учинку вихованця для референтної групи».
51. Методологічний принцип «розвитку особистісної та соціальної рефлексії вихованця».
52. Поняття виховного впливу. Завдання вихователя.
53. Характеристика виховних впливів за смисловим змістом та за ступенем стимуляції різних типів психічної активності вихованців.
54. Характеристика виховних впливів за психічними станами та за формою організації виховного процесу.
55. Характеристика виховних впливів за їх інтенсивністю і складністю.
56. Психологічна структура педагогічної діяльності.
57. Характеристика блоків результативних показників професійної компетентності.
58. Характеристика рівнів продуктивності педагогічної діяльності.
59. Види педагогічної діяльності вчителя.
60. Функції педагогічної діяльності вчителя.
61. Характеристика блоків структури педагогічної майстерності.
62. Принципи досягнення верхніх щаблів педагогічної майстерності.
63. Психологічна готовність дитини до шкільного навчання.
64. Поняття педагогічного спілкування та його структура.
65. Характеристика стилів спілкування педагога.
66. Поняття стилю відношення педагога до учнів та характеристика його видів.
67. Поняття педагогічного такту та його особливості в процесі занять фізичними вправами.
68. Поняття конфлікту та характеристика їхніх видів.
69. Причини виникнення конфліктних ситуацій.
70. Форми розвитку та протікання конфліктних ситуацій.
71. Психофізіологічні та психологічні особливості молодшого школяра.
72. Психофізіологічні та психологічні особливості підлітка.
73. Психофізіологічні та психологічні особливості старшого школяра.
74. Основні типи труднощів молодших школярів та їх врахування на уроках з молодшими школярами.
75. Основні типи труднощів підлітків та їх врахування на уроках з підлітками.
76. Основні типи труднощів старших школярів та їх врахування на уроках з старшими школярами.
77. Міжособистісні відносини учнів молодших класів та їх врахування на уроках.
78. Міжособистісні відносини підлітків та їх врахування на уроках.
79. Міжособистісні відносини учнів старших класів та їх врахування на уроках.
80. Психологічні основи модернізації сучасної освіти.
81. Завдання та зміст практичного психолога закладу освіти
82. Структура і функції психологічної служби освітнього закладу
83. Психологічна підтримка і допомога дітям в процесі навчання і виховання.

84. Співпраця психолога з педагогічним колективом
85. Особливості психолого-педагогічного консультування вчителів та батьків

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 248 с.
2. Головінський І. Педагогічна психологія. Київ: Аконіт, 2003. 287 с.
3. Євтух М.Б. Педагогічна психологія: підручник. М.Б. Євтух, Е.В. Лузик, Н.В. Ладогубець, Т.В. Льїна К.: Кондор-видавництво, 2015. 420 с.
4. М. М. Заброцький, Ю. Г. Шапошникова Педагогічна психологія. Лекції: навч. посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 144 с.
5. Карпенко Є. В. Вікова та педагогічна психологія: Актуальні студії сучасних українських учених : навч. посіб. Дрогобич : Посвіт, 2014. 152 с.
6. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. Київ: Каравела, 2019, 264 с.
7. Педагогічна психологія: методичні рекомендації. Укладачі: Т.В. Коломієць, Т.В. Можаровська, Т.М. Шапран. Житомир: вид-во ЖДУім.І.Франка. 2018. 97 с.
8. Продайко В.М., Учитель І.Б. Педагогічна психологія. Ч.1. Вступ до педагогічної психології. Педагогічна психологія як психологія навчання: Навч. посібник. Продайко В.М., Учитель І.Б. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. 54 с.
9. Савчин, М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Академвидав, 2007. 424 с.
10. Сергієнкова О.П. та інші Педагогічна психологія: Навч. посіб. Сергієнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 168с
11. Степанов О. М. Педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2011. 416с.
12. Orlova, N. V. English for Psychology in Higher Education Settings : навч.-метод. посіб. з англ. мови для студентів психол. спец. / авт.-уклад. Н. В. Орлова ; рец. І. М. Куліш. Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. 253 с.
13. Пальчевський С. С. Сугестопедагогіка: новітні освітні технології : навч. посіб. наук. ред. А. Й. Сиротенко. Київ : Кондор, 2020. 351 с.
14. Психологічні засади розвитку духовної культури педагогічного персоналу : посібник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих. Київ: Імекс-ЛТД, 2013. 172 с.

Додаткова

1. Дементьєва К. Г. Психологія обдарованої людини : метод. рек. з орг. самостійної роботи студ. психологів. Київ : КНТ, 2015. 82с.
2. Енциклопедія батьківства : посіб. з сімейного виховання. за заг. ред.: Є. І. Коваленка, С. В. Кириленко. Київ : КНТ, 2008. 592 с.
3. Коніг А. Бесіда з учнем. Київ : Оптима, 2005. 144 с.
4. Кириленко В.Г. Неперервна освіта як ресурс розвитку особистості: теоретичний аналіз проблеми *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. Том 14: Методологія і теорія психології. Випуск 4. Київ–Ніжин. Видавець «ПП Лисенко М.М.». 2020. С. 161-170
5. Кириленко В.Г., Федько С.Л. Педагогічна і вікова психологія: Навчально-методичні рекомендації з вивчення дисципліни за вибором для студентів КНЛУ спеціальності «Середня освіта» (для бакалаврів) / В.Г. Кириленко, С.Л. Федько. К, 2020. 66 с.
6. Кириленко В.Г. Навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Рекомендації студентам щодо активного навчання в умовах онлайн-освіти / Базиленко А.К., Іванова І.Б., Кириленко В.Г., Кондукоцова Н.В. Київ: Університет «Україна», 2020. С. 47-62
7. Психологічна спадщина К. Д. Ушинського. за ред.: Г. С. Костюка. Київ : Радянська школа, 1963. 234с.
8. Педагогічна майстерність : хрестоматія : навч. посіб. упоряд. : І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.; Київ : Богданов А. М., 2008. 462 с.
9. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі : монографія / Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. Київ : Міленіум, 2016. 320 с.
10. Скрипченко О. В. Психолого-педагогічні основи навчання: навч. посіб. для викл. психології і пед., аспір., студ. пед. навч. закл. та курсантів військових уч-щ. Т. 1 / О. В.

Скрипченко, О. С. Падалка, Л. О. Скрипченко. Київ: Український Центр духовної культури, 2008. 420 с.